

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ № ЕО - 3/2022 г.

за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка

На основание чл. 85, ал. 4 и ал. 5 от *Закона за опазване на околната среда (ЗООС)*, чл. 14. ал. 2 и ал. 3 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО)*, чл. 31. ал. 4 във връзка с ал. 1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, чл. 37. ал. 4 във връзка с чл. 2, ал. 1, т. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*, представена документация от Министерство на иновациите и растежа и получени становища от Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ – гр. Благоевград (БДЗБР), Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ – гр. Пловдив (БДИБР), Басейнова дирекция „Дунавски район“ – гр. Плевен (БДДР), Басейнова дирекция „Черноморски район“ – гр. Варна (БДЧР) и Министерство на здравеопазването (МЗ)

РЕШИХ

да не се извършва екологична оценка на *Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021-2027 г.* при прилагането на която няма вероятност да се окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда и човешкото здраве

Възложител: Министерство на иновациите и растежа

седалище: гр. София 1000, ул. „Княз Александър I“ № 12

Характеристика на Програмата:

Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията (ПКИП) 2021-2027 г. е пряко насочена към постигането на интелигентен и устойчив растеж на българската икономика, както и осъществяването на индустриална и цифрова трансформация.

Като инструмент за прилагане на Европейската политика за сближаване за периода 2021-2027 г. и в частност на Европейския фонд за регионално развитие, ПКИП 2021-2027 г. е предвидено да допринесе за постигането на следните Цели на политиката, определени на европейско ниво:

Цел на политиката 1 „По-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и регионална свързаност на информационни и комуникационни технологии“, чрез следните специфични цели:

1. Специфична цел: Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии.

2. Специфична цел: Усвояване на ползите от цифровизацията за гражданите, дружествата, изследователските организации и публичните органи.

3. Специфична цел: Насърчаване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на малки и средни предприятия (МСП) и създаване на работни места, включително чрез производствени инвестиции.

Цел на политиката 2 „По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност“, чрез следните специфични цели:

1. Специфична цел: Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове.

2. Специфична цел: Насърчаване на прехода към кръгова и ресурсоефективна икономика.

За постигане на общата цел на ПКПП 2021-2027 г. са структурирани два приоритета, всеки от които се отнася съответно към Цел на политика 1 или Цел на политиката 2 със съответните специфични цели и индикативни групи дейности:

Приоритет 1. Иновации и растеж

1. Специфична цел: Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии.

- подкрепа за осъществяване на вътрешни за предприятията научноизследователска и развойна дейност и иновации;

- подкрепа за внедряване на иновации в предприятията: въвеждане на продуктова иновация или иновация в бизнес процесите, вкл. маркетингова и организационна иновация;

- подкрепа за създаване на нови и развитие на иновативни предприятия, приоритетно с основна дейност във високотехнологичните или средно-високо технологичните сектори на преработващата промишленост и интензивните на знание услуги, които не са свързани с трансфер на технологии;

- подкрепа за заявяване и защита на индустриална собственост в предприятията в т.ч. подкрепа за защита на патенти, полезни модели, дизайн и др.

2. Специфична цел: Усвояване на ползите от цифровизацията на гражданите, дружествата, изследователските организации и публичните органи.

- насърчаване въвеждането на технологии от Индустрия 4.0 в предприятията;

- въвеждане на стандарти в областта на Индустрия 4.0;

- подкрепа за инвестиции, насочени към разработване на цифрови технологии, софтуер, цифрови приложения в областта на Индустрия 4.0;

- прилагане на подходящи процеси за киберсигурност и поверителност на данните в МСП;

- повишаване на дигиталните умения на персонала във връзка с въведените технологии от Индустрия 4.0.

3. Специфична цел: Насърчаване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на МСП и създаване на работни места, включително чрез производствени инвестиции.

- подкрепа за производствени инвестиции в предприятията съгласно регионалния потенциал за развитие: подкрепа за семейни предприятия, предприятия от творческите индустрии и занаятите;

- насърчаване на предприемаческата активност: подкрепа за създаване на нови и развитие на съществуващи предприятия;

- подкрепа за развитие на предприемаческата екосистема, насърчаване на интернационализацията и привличане на чуждестранни инвестиции;

- подкрепа за растеж и конкурентоспособност на МСП установени на територията на индустриални паркове, или във функционална близост около тях.

Приоритет 2. Кръгова икономика

1. Специфична цел: Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове.

- дейности, насочени към изпълнение на мерки за енергийна ефективност в предприятията въз основа на препоръки от енергиен одит (обследване за енергийна ефективност);

- въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт;
- въвеждане на системи за мониторинг и контрол на енергопотреблението;
- стимулиране на предприятията да използват електрическа, топлинна и охлаждаща енергия, произведена от възобновяеми източници на енергия за собствено потребление;

- подкрепа за осигуряване на интегриран подход за фокусирано и координирано прилагане на мерки за енергийна ефективност във всички икономически сектори.

2. Специфична цел: Насърчаване на прехода към кръгова и ресурсноефективна икономика.

- по-ефективно използване в производството на природните ресурси, включително вода, в т.ч. намаляване на използването на първични суровини или увеличаване на използването на странични продукти и вторични суровини;

- увеличаване на трайността, възможностите за поправка, модернизиране или повторна употреба на продуктите;

- подобряване на възможностите за рециклиране на продуктите, включително рециклирането на отделните материали, съдържащи се в продуктите, чрез заместване или намаляване на употребата на продукти и материали, които не подлежат на рециклиране;

- намаляване на съдържанието на опасни вещества в материалите и продуктите през целия им жизнен цикъл, включително чрез заместване на тези вещества с по-безопасни алтернативи;

- удължаване използването на продуктите, включително чрез повторно използване, проектиране за дълготрайност, промяна на предназначението, разглобяване, преработване, модернизиране и ремонт, и споделянето на продукти;

- подкрепа за подобряване управлението на отпадъците в предприятията, в т.ч. предотвратяване и намаляване на генерирането на отпадъци, подготовка за повторна употреба и рециклиране. Ще се предоставя подкрепа за модернизиране на технологиите по пречистване и намаляване на замърсяването от производствени отпадъчни води;

- подкрепа за създаване на партньорства между предприятия за постигане на промишлена симбиоза – споделяне на ресурси, услуги, вторични продукти, създаване на връзка между производства, при която отпадъците от едното предприятие представляват суровина за другото. Ще се насърчава промишлената симбиоза между предприятия по веригите на стойността;

- стимулиране на предприятията да използват електрическа, топлинна и охлаждаща енергия, произведена от възобновяеми източници на енергия за собствено потребление;

- създаване на браншови платформи (например по материални потоци: пластмаси, дърво, стъкло и т.н.) за обмяна на добри практики.

В допълнение към горните два приоритета е включен и приоритет за техническа помощ.

Териториалният обхват на ПК ИП 2021-2027 г. е национален и обхваща шестте планови региона на страната с включените в тях 28 области и 265 общини.

МОТИВИ:

1. ПК ИП 2021-2027 г. ще има ключово значение за интегриране и насърчаване на устойчивото развитие, тъй като е предвидено да допринесе за постигането на Цел на

политиката 2: „По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност“.

2. Очаква се реализирането на тази Програма да доведе до положително развитие с устойчив растеж, зелени инвестиции и иновативни МСП, в т.ч. в областта на интелигентната специализация, цифровизация, нисковъглеродна икономика, повишаване на енергийната и ресурсната ефективност, намаляване емисиите на парникови газове, редуциране на количествата отпадъци, през целия период на нейното прилагане.

3. Предвид индикативните групи дейности, заложи в ПК ИП 2021-2027 г., може да се очакват краткотрайни въздействия в околната среда, в резултат на строителните дейности включени в Програмата.

4. Очаква се положително кумулативно въздействие на ПК ИП 2021-2027 г. по отношение на околната среда и човешкото здраве, основно чрез дейностите по Специфична цел: „Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове“ и Специфична цел: „Насърчаване на прехода към кръгова и ресурсоефективна икономика“ на Приоритет 2 „Кръгова икономика“.

5. Реализацията на ПК ИП 2021-2027 г. не е свързана с изграждане и експлоатация на съществуващи или нови предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал.

6. Програмата е с национален обхват и се очаква пространственият ефект на положителното ѝ въздействие да обхваща цялата страна.

7. От реализацията на Програмата се очакват намаляване емисиите на парникови газове и вредни вещества в атмосферния въздух, предотвратяване и намаляване на генерирането на отпадъци, намаляване на замърсяването от производствени отпадъчни води и др.

8. Съгласно становище на БДДР с изх. № ПУ-01-480-(1)/06.07.2022 г. Програмата, е допустима:

- спрямо мерките за постигане на добро състояние на водите, определени в План за управление на речните басейни (ПУРБ) в Дунавски район 2016-2021 г.;

- спрямо Програмата от мерки за намаляване на риска от наводнения определени в План за управление на риска от наводнения (ПУРН) Дунавски район 2016-2021 г.

ПК ИП 2021-2027 г. не се очаква да окаже значително отрицателно въздействие върху водите и водните екосистеми, при условие, че се спазват изискванията в посоченото становище.

8.1. Съгласно становище на БДЧР с изх. № 04-01-1122/A1/13.07.2022 г. Програмата, е допустима:

- спрямо ПУРБ и ПУРН в Черноморски район 2016-2021 г., при спазване на изискванията в посоченото становище;

8.2. Съгласно становище на БДЗБР с изх. № П-04-49-(1)/28.07.2022 г. Програмата, е допустима:

- спрямо мерките за постигане на добро състояние на водите, определени в ПУРБ в Западнобеломорски район 2016-2021 г.;

- спрямо мерките за намаляване на риска от наводнения определени в ПУРН в Западнобеломорски район 2016-2021 г.

8.3. Съгласно становище на БДИБР с изх. № ПУ-02-114-(2)/22.08.2022 г. Програмата, е допустима:

- спрямо ПУРБ и ПУРН в Източнобеломорски район 2016-2021 г., при спазване на изискванията в посоченото становище;

9. При извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 37, ал. 2 от Наредбата за ОС се установи, че ПК ИП 2021-2027 г. е допустима при съобразяване на произтичащите от Програмата планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление;
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12 от ЗБР и плановете за управлението им.

10. На основание чл. 37, ал. 3 от Наредбата за ОС, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, е направена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която ПКИП 2021-2027 г., няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони, поради следните, тъй като:

10.1. ПКИП 2021-2027 г. се изготвя на национално ниво, като степента на предвижданията ѝ е ограничена до определяне на приоритети, чрез които да се изпълнят основните специфични цели на Програмата, поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключовите елементи на защитените зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, вкл. птици;

10.2. Предвидените дейности са насочени към постигането на интелигентен и устойчив растеж на българската икономика, както и осъществяването на индустриална и цифрова трансформация, поради което няма вероятност от фрагментация или пряко увреждане/унищожаване на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000;

10.3. Подкрепата на Специфична цел: „Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове“ ще допринесе за постигане на общата кумулативна цел за енергийни спестявания за периода 2021-2030 г. и междинните цели за 2027-2029 г. съгласно Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България, което се очаква да окаже благоприятно въздействие;

10.4. Подкрепата за внедряване на цифрови технологии и разработване и внедряване на иновации в областта на кръговата икономика съгласно приоритетно направление „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“ на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 г. - разработването и въвеждането на иновативни продукти, процеси и бизнес модели, ориентирани към трайно намаляване на ресурсната интензивност в промишлеността, също се очаква да има положително въздействие;

10.5. ПКИП 2021-2027 г. има ключово значение за интегрирането на екологичните съображения, в т.ч. насърчаване на устойчивото развитие, тъй като ще допринесе за постигане на целта за „По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към него, превенция и управление на риска ѝ устойчива градска мобилност“, което само по себе си ще доведе до положителен ефект върху околната среда, в това число природните местообитания и местообитанията на видовете.

12. Съгласно становище на МЗ с изх. № 04-09-74/11.07.2022 г.:

„Съгласно авторите на ПКИП 2021-2027 г., заложените приоритети и специфични цели няма вероятност да окажат значителни отрицателни въздействия. Потенциалните проекти проект или инвестиционни предложения по Програмата като цяло не се очаква да подлежат на процедури за оценка на въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост, като в случаите, когато се налага провеждането на такива, същите ще бъдат реализирани от страна на бенефициентите при спазване на нормативната уредба. С оглед на това не се очаква допускане на значителни неблагоприятни въздействия.“

12.1. *„Очаква се реализирането на Програмата да доведе до положително въздействие с устойчив растеж, зелени инвестиции и иновативни МСП, в т.ч. в областта на интелигентната специализация, цифровизация, нисковъглеродна икономика, повишаване на енергийната и ресурсната ефективност, намаляване на*

емисиите на парникови газове, редуциране на количествата отпадъци, постоянно, през целия период на прилагане на Програмата, водещи до положителни последици, като не се очаква обратимост на тези последици.“

ПРИ СПАЗВАНЕ НА СЛЕДНИТЕ УСЛОВИЯ:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, предмет на ПКИП 2021-2027 г., попадащи в обхвата на приложенията на ЗООС или извън тях и попадащи под разпоредбите на чл. 31 от ЗБР, подлежат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите за опазване на защитените зони и могат да бъдат одобрени само след положително решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, разписани в решението/становището.

2. При изпълнение на проекти за дейности и обекти, които ще се разполагат в близост и в територии, подлежащи на здравна защита (по смисъла на §1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда), още при проектирането да се предвидят, а в последствие при извършване на дейностите и експлоатацията на обектите да се изпълняват всички необходими мерки и законови изисквания за недопускане на отделяне на наднормени вредности в жизнената среда.

3. Дейностите и обектите да бъдат съобразявани със забраните и ограниченията регламентирани в Наредба № 3 за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, ако ще се засягат такива зони.

Настоящото решение не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконовни нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

На основание чл. 88, ал. 7 от ЗООС, при всяка промяна на програмата, на възложителя или на някои от обстоятелствата, при които е било издадено настоящето решение, възложителят/новият възложител трябва да уведоми своевременно министъра на околната среда и водите.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 6 от ЗООС, решението губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрена ПКИП 2021-2027 г.

На основание чл. 28 от Наредбата за ЕО, възлагам на директорите на Регионалните инспекции по околната среда и Басейновите дирекции контрола по изпълнението на поставените условия в решението, в рамките на тяхната компетентност.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на заинтересованите лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

МИНИСТЪР:

РОСИЦА КАРАМФИЛОВА

Дата: 20.10.2022г.